

BESTYRELSENS BERETNING
ved formand Jørn Dalby

GENERALFORSAMLING DEN 6. MARTS 2017

I

**SAKSKØBING SPORTSCENTER
I SAKSKØBING**

1. Indledning	1
2. 2016-kampagnen – planmæssigt forløb og et udbytte på gennemsnittet	2
3. Fabriksudvalget til Nakskov v/ Hans Peder Madsen	3
4. Fabriksudvalget til Nykøbing v/ Finn Jørgensen	5
5. Foreningen og øvrige aktiviteter	11
6. Færdselsgruppen v/ Knud-Erik Clausen	14
7. Langt og uskønt forløb med Brancheaftalen	16
8. Klage til konkurrencemyndighederne	21
9. Den nye Brancheaftale for 2017-19	21
10. Kommende tiltag m.v.	24
11. Afslutning	25

1. Indledning

ET BEGIVENHEDSRIGT ÅR – det kan man roligt sige om 2016, uden at blive beskyldt for at overdrive. Vi har oplevet et år, hvor vi sidste sommer blev kastet ud i en åben konflikt med Nordic Sugar, som forsøgte på egen hånd at diktere, hvordan prisen på roerne skal være i 2017. Det var hverken et særligt klogt eller frugtbart skridt fra deres side, her hvor vi står på tærsklen til de nye markedsvilkår i EU uden sukkerkvoter og en mindstepris på roerne. Med de frie markedsvilkår foran os, har vi i stedet brug for at arbejde sammen for at styrke roe- og sukkerproduktionen i Danmark, så vi kan klare os i den forstærkede konkurrence på markedet.

Heldigvis lykkedes det os at nå frem til en løsning, hvor vi nu har en Brancheaftale på plads for de kommende 3 år med vilkårene for roedyrkingen. Ligeledes nåede vi i mål med en aftale om roepriisen for 2017. Det har været en lang og sej proces, hvor forhandlingerne om den nye Brancheaftale blev indledt tilbage i maj 2015, og underskriften blev først sat på papiret i januar måned her i begyndelsen af 2017.

Der er mange ændringer – heraf nogle som helt naturligt skyldes den nye markedsordning uden kvoter m.v. Andre ændringer bunder bl.a. i et ønske om at spare omkostninger i sektoren, så vi er gearet til det frie marked.

Som i alle andre aftaler har vi ikke opnået alt det, vi gerne ville, og vi har også måtte sluge nogle kameler undervejs. Omvendt kan vi – som har været med hele vejen og set de første udspil – også sige, at vi har fået hævlet mange knaster af og fjernet uacceptable vilkår i forhold til det oprindelige udspil fra Nordic Sugar.

Det betyder ikke, at vi står med armene hævet over hovedet i begejstring over den nye Brancheaftale, men jeg mener, at vi med grundelementerne i aftalen har fået lagt et godt fundament for roedyrkingen de kommende 3 år.

Dette gælder dog ikke roepriisen for 2017. Vi har accepteret den som et kompromis tilbage i august sidste år, hvor der skulle findes en løsning, men det er ikke en langtidsholdbar roepris! Den skal højere op, så roerne igen bliver en attraktiv afgrøde for en bred kreds af dyrkere, så det igen bliver interessant at investere i roedyrkingen på lang sigt. Beviset ligger lige for døren, når vi ser på den kontraherede mængde her til 2017. Vi har ganske vist ikke fået nogle præcise oplysninger fra Nordic Sugar om, hvor meget der er kontraheret her til den kommende sæson, men der er næppe tvivl om, at de ikke har nået de målsatte 450.000 tons hvidtsukker, som de sidste sommer meldte ud var målet. Vi vil derfor næppe se nogen væsentlig stigning i roearealet til den kommende sæson, hvilket står i skærende kontrast til ikke blot Nordic Sugars udmeldte mål men også i forhold til udviklingen i flere af de store konkurrerende lande i EU, hvor f.eks. Tyskland, Frankrig, Holland og England melder om 15-20 % stigninger i arealet med roer her i 2017. Det er vigtigt, at vi får nogle vilkår og en roepris, så vi kommer med på vognen.

Vi har desuden også et uafklaret punkt i forhold til vores kontrakter, hvor vi har en klage til behandling hos konkurrencemyndighederne. Her ønsker vi at bevare vores hidtidige system med ejerskab og fri omsættelighed af vores sukkerkontrakter, da vi er overbevist om, at det giver den optimale strukturudvikling med den mest effektive sukkerroedyrking. Nordic Sugar ønsker modsat en model, som ikke giver dyrkerne frie hænder til selv at bestemme. Sagen ligger fortsat hos konkurrencemyndighederne, og der vil nok gå noget tid, inden vi har en afklaring på det punkt.

Heldigvis er der enighed mellem Nordic Sugar og os dyrkere om, at vi ønsker en stærk roe- og sukkerproduktion i Danmark fremover, så vi fortsat er med helt fremme i konkurrencen på EU's sukkermarked. Vi skal bevare og forstærke vores andel af sukkerproduktionen i EU, så vi fortsat udnytter kapaciteten fuldt ud på de to fabrikker i Nakskov og Nykøbing – blot er vi ikke altid enige om den bedste vej til målet!

2. 2016-kampagnen – planmæssigt forløb og et udbytte på gennemsnittet

Jeg vender tilbage med en udførlig omtale af hele forløbet med forhandlingerne om den nye Brancheaftale og de nye vilkår for 2017. Inden da vil vi kaste blikket nærmere på den nu overståede 2016-kampagne, som i bund og grund er forløbet stille og roligt uden de store overskrifter og med et udbytte på gennemsnittet.

På trods af et meget tørt forår og forsommer i væsentlige dele af roeområdet nåede vi et resultat på 12,8 tons polsukker pr. ha, hvilket blot er en anelse under 5-års gennemsnittet på 13,0 tons pr. ha. De 12,8 tons er en tangering af det 3. bedste resultat nogensinde. Det beviser på ny, at roerne er en stabil afgrøde, hvor den lange vækstsæson ofte kan udligne dårlige perioder undervejs. Således oplevede vi endnu engang en stor tilvækst i efteråret, hvor især varmen og solen i september var med til at rette op efter tørken i starten af sæsonen. Dog har der været store udsving i udbytterne fra område til område og fra mark til mark.

Med 32.700 ha var vi i 2016 tilbage på et mere normalt areal efter lavpunktet på blot 24.800 ha i 2015, hvor arealerne var reduceret i ikke blot Danmark men i hele EU pga. overfyldte lagre.

Det har været kendetegnende for både 2015 og 2016, at roearealet har været tilpasset nøje til kontraktmængden. De lave priser på overskudsroer har betydet, at man er gået målrettet efter at ramme kontrakten, og samlet nåede vi her i 2016 også kun lige i mål med en leveringsprocent for hele landet på 100,7 %. Efter kvoteflytning medfører det, at alle roer op til en levering på 107,1 % afregnes som kvoteroer. Kvoteflytning er i øvrigt en af de ting, som forsvinder her fra 2017, når sukkerkvoten ophører. Fra nu af ligger ens leveringsprocent fast, når man har leveret sine sidste roer, og den påvirkes hverken af en sukkerkvote, naboens leveringsprocent eller effektiviteten i oparbejdningen på fabrikken, som det er tilfældet i dag – der er således heldigvis noget, som bliver mere simpelt!

Resultat af kampagnen 2016, Danmark	
Areal	32.700 ha
Dyrkere	1.124 stk.
Areal pr. dyrker	29,1 ha
Leverede rene roer	2.345.207 tons
Leveret polsukker	418.880 tons
Produceret hvidtsukker	400.284 tons
Leveringsprocent	100,7 %
Afregningsfaktor (ekstraktion)	104,6
Sukkerindhold	17,9 %
Renhed	89,2 %
Rodudbytte pr. ha	71,7 tons
Polsukker pr. ha	12,8 tons

Det blev en forholdsvis kort kampagne, hvor begge fabrikker sluttede til nytårsaften, og renheden i roerne blev flot med et gennemsnit på 89,2 % for kampagnen. Desuden kan jeg nævne, at vi nu er 1.124 roedykere med et gennemsnitligt areal på 29,1 ha, hvilket placerer os i den høje ende i sammenligning med de andre lande i EU.

Prisen på roerne i 2016 var uændret fra året før – dvs. EU's mindstepris plus 2 kr pr. ton roer. Hvorvidt Nordic Sugars regnskabsresultat bliver så godt, at vi kan opnå et Resultattillæg, ved vi ikke endnu. Resultattillægget for 2016-kampagnen er bundet op på Nordic Sugars regnskabsresultat fra 1. marts 2016 til 28. februar 2017, og resultatet bliver først endeligt fastlagt i Nordzucker i starten af juli måned.

Inden jeg går videre med min del af beretningen, vil jeg give ordet til Hans Peder Madsen, som er ordfører for Fabriksudvalget i Nakskov og dernæst til Finn Jørgensen, der er ordfører for Fabriksudvalget i Nykøbing. De vil begge komme nærmere ind på forløbet af kampagnen og give nogle flere hovedtal for sæsonen m.v.

3. Fabriksudvalget til Nakskov v/ Hans Peder Madsen

Kampagnen 2016 i Nakskov startede allerede med leveringer den 15. september og sluttede med sidste levering den 30. december. De sidste roer blev snittet kl. 03.20 den 31. december. I alt blev der oparbejdet 1.148.546 tons roer på 107 døgn, og det giver et gennemsnit på 10.700 tons roer pr. døgn.

Bortset fra at Nordic Sugar klagede over, at der var for meget grønt i leveringerne i starten, er det mit indtryk, at vores leveringer har været af meget høj kvalitet. Nu har langt de fleste roedyrkere jo også snart lært at levere direkte fra marken, hvilket giver den bedste kvalitet, og det mindste tab. Det er jo ikke noget, man er vant til i Tyskland, og så mener man åbenbart, at det skal vi heller ikke gøre i Danmark, selvom det giver det højeste udbytte!

Vi har igen i år i fabriksudvalget haft møde med fabriksdirektør Runi Egholm og hans nærmeste medarbejdere. Det er møder, vi sætter stor pris på, og det er glædeligt, hvor ærlige de fortæller om de ting, der foregår på fabrikken. Det eneste, vi har udtrykt vores utilfredshed med, er de nye bump, der er lavet efter udvejningen.

Prøvevask

Vi har igen i den forgangne kampagne besøgt prøvevasken et par gange om ugen og holdt øje med, om at alt forgår efter forskrifterne. Vi kan konstatere, at det er yderst sjældent, at vi har noget at bemærke. Topskiven blev i 2016 på 3,34 % i gennemsnit, hvilket ligger på det normale niveau. Det er en fornøjelse at komme i prøvevasken. De medarbejdere, der arbejder i prøvevasken, er altid imødekommene og i godt humør, og de gør et godt stykke arbejde. Prøveudtagningen er også forløbet tilfredsstillende med meget få undtagelser.

Som en del af aftalen med den nye Brancheaftale indfører vi fra næste kampagne en fast topskive. Vi har i første omgang udskudt fastlæggelsen af de nærmere regler, da der var mange andre ting i Brancheaftalen, der i første omgang var vigtigere at få på plads, men det er noget, vi nu sætter os sammen med Nordic Sugar og ser på de kommende måneder. Her vil vi naturligvis skele til, hvordan man gør det i de efterhånden mange andre lande i EU, som allerede kører med et sådant system.

Med en fast topskive vil arbejdet i prøvevasken derfor ændre sig fra næste kampagne, da arbejdet med aftopning af roerne forsvinder, men der vil fortsat være brug for en mand til at kontrollere for grønt, sten og dårlige roer.

Selvkørere

For knap to år siden kom Nordic Sugar med et krav om, at alle roer skulle over en renselæsser, og at Nordic Sugar ville stå for al transport fra og med 2017 kampag-

nen. De ville tilmed betale for renselæsning og transport, minus urenheder, op til 80 km. Udover 80 km skulle dyrkeren selv betale for transporten. Det indgik ligeledes i hele deres oplæg, at der skal være åbent for levering af roer alle døgnets 24 timer. Vi var godt klar over, at dyrkerne med lang afstand til fabrikkerne ville synes godt om idéen, hvorimod mange selvkørere på de korte afstande ikke ville synes, at det var en god idé. Det var derfor vores opgave at tilgodese begge områder.

Nordic Suger hævdede, at branchen kunne spare et anseligt beløb om året. Det argumenterede vi dog imod, idet det samtidig var et krav fra Nordic Sugar, at alle roer skulle renses. Herved ville det ikke være muligt at køre roerne direkte fra markerne, hvilket ville påføre mange dyrkere et tab, når de i stedet var tvunget til at lægge roerne i kule. Nettogevinst på bunlinjen ville derfor blive noget mindre end det forventede.

Vi har et helt fantastisk og velorganiseret setup i dag, og vi har udstyret til at levere de roer, som fabrikken har brug for, indenfor normal arbejdstid. Det er også en stor udfordring at få lastbilerne til at hente roerne i de bageste marker. De arealer kan man blive tvunget til ikke at dyrke sukkerroer på fremover. Dermed er ens areal med sukkerroer begrænset, og vi skal samtidig huske på, at Nordic Sugar også vil bestemme, at vi kun må dyrke roer på samme areal hvert 4. år. Samtidig har vi vores medarbejdere, som skal have noget at lave hele efteråret. Det ville være noget af en katastrofe at skulle fyre vores folk på gårdene, bare fordi tyskerne vil have ens regler i hele koncernen.

Efter mange og lange forhandlinger er vi nået frem til de rens- og transportvilkår, som står i brancheaftalen. Vi har her fastholdt Nordic Sugars oplæg på, at de henter roerne op til 80 km, men samtidig er det fortsat muligt at køre sine roer selv, og kravet om tvungen rensning fik vi ændret, så det først gælder fra den 10. december. Det er således fortsat muligt at være selvkører og levere roerne direkte, hvilket var et grundlæggende krav fra os i forhandlingerne.

Mindstesatserne til transport for selvkørere er dog ikke noget, vi er stolte af. De er endt på et meget lavt niveau på de korte afstande, men vi mangler også endnu at se, om vognmændene i deres bud vil køre roerne til så lav en pris.

Det bliver også spændende at følge, om Nordic Sugar får lov til at have døgnåbent på fabrikkerne, hvilket de har lagt ind i alle deres beregninger. De er ret overbeviste om, at de får tilladelserne, men mig bekendt er det ikke på plads endnu. De er så sikre i deres sag, så de ved nogle lejligheder stort set har givet udtryk for, at de allerede har fået dem.

Viceborgmester Henrik Høegh fra Lolland Kommune har lige været ude at sige, at de fra Kommunens side anbefaler til miljømyndighederne, at der ikke gives tilladelse til roekørsel til fabrikken i tidsrummet fra kl. 22.00 til 06.00.

Vi kan også konstatere, at det langt fra er alle beboerne i området omkring fabrikken, der er glade for Nordic Sugars plan om åbning for roemodtagelse 24 timer i døgnet.

Møder med Lolland Kommune og politiet

Som i de forgangne kampagner har fabriksudvalget haft løbende møder med Lolland Kommune Park og vej og det lokale politi. Som så ofte før er det læsning ud til offentlig vej og vores benyttelse rabatterne, der bliver talt en del om. Det er vores opfattelse, at 2016-kampagnen er forløbet uden de store problemer, og det er også Kommunens opfattelse. Der har dog været 40 - 50 henvendelser til dyrkere om at få rabatten reetableret eller at rense vejen, heraf har 2 været skriftlige. Her er dyrkerne blevet påkrævet at få bragt tingene i orden, ellers ville det blive gjort af Kommunen på dyrkerens regning.

Lolland Kommune afdeling for Park og vej har indgivet et særskilt hørings svar fra Kommunen vedr. transporten af roerne til fabrikken, hvor de ”som udgangspunkt er positivt indstillet overfor en udjævning af intensiteten på kørslen til fabrikken, set ud fra færdselssikkerheds- og belastningsmæssige hensyn” – som de skriver. De understreger, at der i deres svar ikke er taget udgangspunkt i en evt. støjbelastning i forbindelse med transport til og fra fabrik. De skriver endvidere, at der på de øvrige punkter kan blive tale om reguleringer, når den endelige plan foreligger. Det er f.eks. belastning på veje, tvangsruter og trafikregulering.

Fra politiets side er der mange rosende ord til vores roekørsel. Det er generelt rigtig gode køretøjer, der færdes på landevejene, og vi er blevet meget bedre til at køre helt ude til højre på vognbanen. Det er dog stadig et problem, at alt for mange taler i mobil under kørslen.

Vi har en rigtig god dialog og et godt samarbejde med Kommunen og politiet, tak for det!

Bremsetest

Antallet af vogne, som i 2016 har fået testet bremserne forud for roekørslen i kampagnen, er fortsat på et højt niveau. Dog er der tale om et fald på 22 % fra året før. I alt blev 205 vogne testet og fik godkendt deres bremsere i 2016 mod 262 i 2015. Testen foregår som en del af ordningen, som Danske Sukkerroedyrkere lancerede tilbage i 2011. De godkendte køretøjer er alle blevet påsat 2016-bremsemærkatens bag på vognen.

I lighed med tidligere nyder ordningen stor respekt og anerkendelse hos politiet, og det forlyder også fra de fire aktører bag bremsetesten, at bremsestandarder generelt er god på vognene. Uanset dette er det fortsat vigtigt at få tjekket køretøjerne hvert år. Man skal også bide mærke i, at ordningen ikke er forbeholdt roevogne – man kan også få testet vogne, som skal bruges til andet end roekørsel på bedriften.

De fire aktører, som i 2016 stod for test af bremserne, udtrykker tilfredshed med ordningen og fortsætter også i 2017. De fire er Gloslunde Maskinfabrik, Mertz, Pouls Bremseservice og SAWO.

Tak

Igen i år har vi her fra foreningen givet kransekage til medarbejderne på de to fabrikker som tak for den store indsats, der bliver ydet såvel uden for kampagnen som i kampagnen. Tilsvarende var Nordic Sugar igen vært med en pølse en af de sidste dage af kampagnen. Vi vil også gerne takke Runi Egholm og hans stab for et godt samarbejde. Det har ikke været så meget, vi har haft kontakt til dig i 2016-kampagnen, og det tyder jo på, at det har været en god kampagne rent driftsmæssigt. Også en stor tak til Steen Kristiansen og Finn Sørensen og det øvrige personale på vejrboden – herfra er der stor respekt for det arbejde i udfører.

4. Fabriksudvalget til Nykøbing v/ Finn Jørgensen

Kampagnen 2016 startede i Nykøbing den 21. september. Det var i en meget tør jord, de første roer blev taget op, hvilket betød, at det var svært at få lavet det perfekte optagningsarbejde.

Samtidig var der også marker med en del ukrudt, dels på grund af den tørre sommer, men også på grund af det faktum, at vi er klemte på mængden af herbicider til bekæmpelse af ukrudtet.

Det betød, at udbytterne, som blev høstet i starten af kampagnen, ikke levede op til det, der var planlagt efter, og heller ikke til det, som prøveoptagninger havde vist. Der er uden tvivl nogle af disse marker – når økonomien på den enkelte mark gøres op – som vil komme ud med et nul-dækningsbidrag eller endnu værre, med et minus resultat, selv om der bliver betalt tillæg for tidlig levering.

Tilvæksten fra kampagnestart og langt ind i efteråret er ganske stor, og med den nye fragtordning kan det for nogle dyrkere være hele årets roehøst, der leveres i de første uger. Det vil resultere i et markant dårligere resultat hos dem, som bliver pålagt det, også selv om der gives tillæg for tidlig levering.

Det kan betyde, at roedyrkingen hos de dyrkere, som leverer hele årets høst tidligt, ikke er en konkurrencedygtig afgrøde i det enkelte år.

Med et udbytte i gennemsnit af alle dyrkere i 2016 på 12,8 tons polsukker skal vi lige huske, at så avler den ene halvdel altså under 12,8 tons sukker.

I DLS's efterkalkule for 2016 er DB 2 med det nævnte udbytte på 5.152 kr. Hvis der er høstet 1 ton sukker mindre, falder DB 2 med 1.400 kr. Hvis der så reguleres til en afstand på 60 km og 100 % rensede roer, falder DB 2 med yderligere 1.156 kr.

Det betyder således, at hvis en dyrker har 60 km, alle roer renses og et udbytte på 11,8 tons polsukker, vil DB 2 ud fra de tal her blive ca. 2.600 kr pr. ha for året 2016.

Det er vigtigt, at alle dyrkere selv er klar over udbytte og økonomi på egne arealer.

Der skal ikke høstes udbytter, som ligger langt under gennemsnittet, så kan andre afgrøder måske være et alternativ.

Dette skal ikke opfattes som en opfordring til at ophøre med roedyrking, men med de afgrødepriser vi har at avle til, er det vigtigt, at der optimeres på det hele hjemme på bedriften. Det med at dyrke roer, fordi det har vi altid gjort, bliver vi nød til at tage op til fornyet overvejelse.

Udbytte pr. region i kampagnen 2016

Udbytterne i de forskellige områder har været gode, og som vi allerede har set af landsresultatet med et samlet resultat, som er en tangering af det 3. bedste nogen-sinde.

Region	Renhed %	Polsugar %	Rene roer ton/ha	Polsukker ton/ha
1 Jylland	88,9	17,2	41,3	7,11
2 Nordfyn	90,1	17,7	58,3	10,31
3 Sydvestfyn	92,3	17,2	38,7	6,66
4 Sydøstfyn	90,5	18,0	82,7	14,86
5 Vestsjælland	90,6	18,1	66,3	12,02
6 Nordsjælland	89,5	18,1	66,8	12,06
7 Midtsjælland	89,5	17,6	70,1	12,32
8 Sydsjælland	89,2	17,7	70,8	12,52
9 Møn	89,3	18,0	70,3	12,63
10 Nordfalster	89,1	17,8	70,8	12,61
11 Sydfalster	89,1	18,1	73,9	13,35
12 Østlolland	89,1	17,9	68,3	12,24
13 Nordmidtlolland	89,4	17,8	69,6	12,37
14 Sydmidtlolland	89,1	18,1	70,9	12,80
15 Nordvestlolland	88,9	17,7	76,1	13,45
16 Sydvestlolland	89,2	17,9	74,7	13,40
TOTAL	89,2	17,9	71,7	12,80

Prøveoptagninger

I 2016 blev der som alle tidligere år gennemført prøveoptagninger, men i 2016 kom der ikke nogen udmelding fra Nordic Sugar om resultaterne. Vi blev lidt overraskede i Danske Sukkerroedrykere, selv om vi efterhånden har oplevet lidt af hvert. Svaret på den manglende offentliggørelse af resultaterne skulle ifølge Nordic Sugar findes i, at konkurrenterne i den øvrige sukkerbranche, og nok også indkøberne, ikke skulle have den mulighed at kende den forventede høst. Det havde i den givne situation været smart af Nordic Sugar i det mindste at have informeret på forhånd til os i Danske Sukkerroedrykere om diktatet fra Nordzucker i Braunschweig.

Nogle af værterne for prøveoptagningen blev så sure over den manglende kommunikation fra Nordic Sugar, så de fjernede de markeringer, der var sat op til prøveoptagningen. Argumentet lød, at når resultatet ikke kunne offentliggøres, var det heller ikke nødvendigt med et areal til prøveoptagningen.

Her fra Danske Sukkerroedrykere greb vi fat i Nordic Sugar med det samme og understregede, at det er uholdbart for den enkelte dyrker ikke at have noget som helst prøveoptagningsresultat at styre efter. Resultatet blev, at det blev aftalt, at den enkelte dyrker kunne logge ind på "min side" og der se resultatet af prøveoptagningen i dyrkerens eget område.

Det er meget beklageligt, at opgaver, som har været udført i mange år, og hvor resultaterne har været fulgt med stor interesse, skal ophøre på den måde, men igen må vi konstatere – et diktat fra Braunschweig!

Og her skal jeg lige tilføje, at i dag er de prøveoptagningsresultater, som vi fik adgang til, fjernet igen, så der bliver ikke noget at sammenligne med i årene fremover.

Kampagnen i Nykøbing

Kampagnen på Nykøbing fabrikken forløb godt med en høj daglig oparbejdning, når vi ser bort fra de første uger, hvor grønt i form af roeblade, ukrudt og måske også lidt indkøringsvanskeligheder af selve roevasken, reducerede oparbejdningen.

I starten af november kom der lidt vinter, men ved at lade de frosne roer blive i jorden og regenerere, blev der ikke problemer som følge af frosten.

De sidste dage i kampagnen er altid hektiske, og i 2016 var der også enkelte dyrkere/vognmænd, som ikke helt havde fået planlagt deres leverancer, hvilket betød, at i de sidste dage leverede enkelte dyrkere rigtig mange tons roer ind.

Carbokalk

Mht. Carbokalk har kvaliteten i den sidste del af kampagnen været af en meget varierende kvalitet. Der er i Nykøbing udleveret 41.000 tons.

HP pulp

Der er i 2016 solgt 68.000 tons HP pulp, hvilket er ca. det halve af den mængde, der blev solgt i 2015. Forklaringen på nedgangen skal nok findes i dels en meget stor høst af grovfoder, men nok også i den indtjeningskrise som kvægbruget har haft i 2016.

Roefrø i 2017

Sortslisten til 2017 er udvidet lidt i forhold til 2016, hvor den også var meget kort. Prisen på roefrø til 2017 er generelt faldet 7-9 %, hvilket dels er et udslag af et pres på frøfabrikanterne for at levere konkurrencedygtige priser dels et resultat af, at vi

med den nye Brancheaftale har lagt en fast maksimal avance på 3 % til Nordic Sugar til dækning af deres omkostninger til administration og distribution af frøet.

I 2017 har det også for første gang været muligt for dyrkerne at bestille en bonussort, hvor hensigten har været, at dyrkerne her kan bestille en ikke-specifik frøsort.

Frøleverandørerne har herefter haft mulighed for at komme med et særligt prisbud på denne sort, hvilket i sidste ende skal føre til en ekstra rabat til dyrkerne.

Alt i alt har det som nævnt betydet, at vi nu har oplevet en reduktion i prisen på roefrøet her til 2017, hvilket vi har kæmpet for i mange år, da prisniveauet i Danmark på frø har ligget højere end i vores nabolande.

Foreløbig oversigt over hovedsorterne bestilt den kommende såning i 2017:

- Pasteur	Strube	22 %
- Cantona KWS	KWS	18 %
- Daphna	KWS	18 %
- Lombok	SESVanderhave	10 %
- Starling	SESVanderhave	9 %
- Fairway	Maribo Seed	9 %

Øvrige sorter udgør små andele.

Ekstra betalinger

I Brancheaftalen er der betaling for forskellige elementer.

- Nedsat prøvefrekvens, hvor den gennemsnitlige prøvefrekvens har været 29,4 %. Dette tillæg forsvinder med den nye Brancheaftale for 2017.
- Renhedstillæg/-fradrag som er øget med ca. 10 mio. kr i forhold til sidste år som følge af en højere renhed og en større roemængde.
- Tillæg tidlig levering er også øget, da kampagnestarten på ny var i september efter den sene start i 2015.
- Tillæg sen levering er begrænset pga. den tidligere kampagneafslutning til nytår.
- Markedstillægget er 2 kr pr. ton roer (16 %)
- Et eventuelt Resultattillæg er baseret på Nordic Sugars regnskabsresultat i regnskabsåret 2016/17, hvor vi endnu ikke kender resultatet. Hvis regnskabet EBIT-resultat bliver over 250 mio. kr, får vi 25 % heraf, og skulle det blive over 350 mio. kr, får vi 30 % af det, der ligger derover. Dette er, som alt andet vedr. 2016-kampagnen, bestemt af den gamle Brancheaftale for 2015 og 2016.

Tillæg i 2016-kampagnen for hele landet (foreløbig opgørelse):

Tidlig levering:	4,2 mio. kr
Sen levering:	2,2 mio. kr
Renhed, netto:	22,3 mio. kr
Nedsat prøvefrekvens:	5,8 mio. kr
Markedstillæg, inkl. sukkertillæg/fradrag:	5,1 mio. kr
<u>Resultattillæg, inkl. sukkertillæg/fradrag:</u>	<u>? mio. kr</u>
I alt:	39,6 mio. kr

Hertil kommer betaling for:

Pulp, pris kendes først ved Slutafregningen

Tillæg for dækning af roer, 8 kr pr. ton

Fragttilskud, basisværdi ved kvoteproduktion: 62,0 mio. kr

Agricentret

Agricentret udfører et godt og solidt arbejde for at få samarbejdet mellem fabrikken og dyrkerne til at fungere så optimalt som muligt.

Vi skal som dyrkere huske, at selvom vi er meget frustrerede over alt det, vi har fået pålagt som roedyrkere, så kommer det ikke fra Agricentret. Dog er der en enkelt i flokken på Agricentret, som har haft flere kasketter på, og det kan for nogle gøre billedet lidt sløret i forhold til, om de personer, der sidder på Langebrogade i København eller i Braunschweig i Tyskland, er identiske med Agricentrets folk.

Jeg vil meget anbefale, at man som dyrker generelt ser Agricentrets folk som rådgivere for roedyrkere og laver en skillelinje mellem dem og ledelsen/forhandlerne inde på Nordic Sugars hovedkontor på Langebrogade, som er dem, vi forhandler med, når der skal laves brancheaftaler og andet. Det er også folkene på Langebrogade, som en del af jer dyrkere har en mening om, når der tales om det resultat, der i øvrigt er mere eller mindre presset igennem af Nordzucker.

Ny fragttordning

Den nye fragttordning, som Nordic Sugar havde som et krav i forhandlingerne om den nye Brancheaftale, er nu ved at blive en realitet.

Der har været brugt mange møder, hvor vi fra Danske Sukkerroedyrkere har arbejdet for at bløde op på det meget stive, og hvis jeg må bruge udtrykket, topstyrede tyske koncept.

Vi har i Danmark i mange år haft et godt transportkoncept, hvor fabrikkerne aldrig har manglet roer. Dog har der været en ubalance i fordelingen af fragttilskuddet, vil nogen mene.

Nordic Sugar ville have tingene skilt ad, roepris for sig og billigst mulig indtransport. Vi er som landmænd normalt meget fokuserede på, at når vi skal købe noget, uanset om det er hjælpestoffer eller maskiner, at vi så får varen af den ønskede kvalitet til lavest mulig pris. Og det er det samme, som Nordic Sugar nu forsøger at opnå på transportområdet. Nordic Sugar mener, at der ligger store besparelser i det nye koncept.

Udbudsmaterialet til transportørerne

Udbudsmaterialet fra Nordic Sugar til vognmændene har været længe undervejs, inden det er kommet ud til transportørerne.

Efter den første delvise udsendelse af udbudsmaterialet fra Nordic Sugar til transportørerne i slutningen af december fandt vi ting i udbudsmaterialet, som ikke hang sammen og måtte rettes. Materialet blev herefter tilbagekaldt af Nordic Sugar og tilføjet lidt justeringer og rettelser, inden det blev sendt ud igen. Nu er udbuddet gennemført, men vi kender for nuværende endnu ikke resultatet, og hvem der er transportører i 2017.

Forløbet har således trukket ud. Det har ikke været fordi det udsendte materiale har været mange timer gammelt, fra vi fik det i Danske Sukkerroedyrkere, til vi kom med rettelser til Nordic Sugar. Den langsommelige proces skyldes mere, at fejlene først kunne rettes hos Nordic Sugar, når Nordzuckers folk i Braunschweig havde analyseret og holdt møder om rettelserne. Det er åbenbart ikke nemt at videregive aftaler fra den part i Nordic Sugar, som vi forhandler med, og over til den part, som laver udbudsmaterialet, og hvor der sidder en fra Braunschweig som chef!

Men nu tror vi, at der findes en aftale med transportørerne, og at de kan leve op til dyrkernes forventninger til udførelsen af opgaven. Det sidste er naturligvis et krav fra

os – Nordic Sugar har insisteret på at overtage transporten, og så skal de også levere en godkendt vare.

SAI

Det engelske ord, som SAI er en forkortelse for, kan lidt frit oversættes til dansk ved "initiativ for bæredygtigt landbrugsproduktion".

I Danmark bliver op mod 80 % af det producerede sukker solgt til fødevarerindustrien, og det er et krav fra disse, at de over for deres kunder kan bevise, at de varer, som de videresælger, er produceret på en bæredygtig måde.

Det er for øvrigt noget, som andre fødevarer virksomheder også kræver, bl.a. Arla med deres koncept "Arla gården", og i dette her tilfælde Coca Cola og Unilever.

SAI-konceptet er blevet gennemført i hele Nordzucker koncernen, hvor dyrkerne er udsat for de samme spørgsmål.

Dokumentationen for bæredygtig produktion har i tidligere år bestået i, at 15 roeddyrkere hvert år blev udtaget til kontrol.

I 2016 har det været et andet koncept. Her er der blevet udtrukket 39 dyrkere, som har fået et anmeldt besøg fra Agrigentret, og hvor de har fået stillet 112 spørgsmål, som de skulle svare på. Det har taget fra en halv time og op til 2 timer at komme igennem spørgsmålene.

Ud af de 39 udvalgte dyrkere er 9 blevet udtaget til kontrol igen. Denne ekstra kontrol er udført af et eksternt firma, som tjekker, at Agrigentret har udført deres kontrol af SAI-konceptet tilfredsstillende. Altså, en kontrol af kontrollen!

Denne kontrol af det eksterne firma er gennemført her i efteråret op mod jul. Det foregår ved, at der er en person fra det eksterne firma, som sammen med to personer fra Agrigentret kommer på besøg hos dyrkere, hvor de ser på forholdene, f.eks. kemirum, olietank og lign.

Herefter bliver spørgsmålene gennemgået igen, og kontrollanten har så nogle uddybende spørgsmål.

Sølvmedaljen gives, hvis de ting, som skal være i orden i følge dansk lovgivning, er opfyldt.

Hvis der gives en bronzemedalje, er det udtryk for, at dyrkeren ikke lever op til kravene i dansk lovgivning.

Guldmedalje gives, når der ud over opfyldelse af kravene i dansk lovgivning, også er lavet ekstra tiltag, f.eks. i form af øget natur eller miljø.

Disse kontrolbesøg skal fremover gennemføres mindst hvert 4. år.

Afslutning

Her til sidst skal der lyde en tak til alle ansatte på fabrikken i Nykøbing, fra direktøren til yngste lærling, for endnu en rigtig flot kampagne. Vi skal huske på, at hvis der ikke er nogle, som vil arbejde med at forarbejde roerne til sukker, er der ingen grund til, at vi producerer nogle roer og tilsvarende omvendt. Vi har brug for hinanden, og det er muligt, at begge parter bliver nød til at forklare Nordzuckers ejere nede i Braunschweig, at hvis det hele skal presses så meget, som det har været tilfældet i 2016, og hele fortjenesten skal overføres til vores tyske ejere, så kan der godt give det resultat, at det ikke blot er os roeddyrkere, der siger stop, men at vores omgivelser også tænker, hvorfor skal den produktion i grunden foregå i Danmark!

Der er ikke meget ved, hvis svineriet og slidtagen på vejene mm. er det eneste, vi får lov til at beholde i Danmark!

5. Foreningen og øvrige aktiviteter

Det store emne det seneste år har været forhandlingerne om den nye Brancheaftale og roepris, og herunder hele forløbet sidste sommer. Den del vender jeg tilbage til senere, og det vil naturligt nok fylde en stor del af beretningen.

Men vi har naturligvis også været involveret i mange andre væsentlige ting i foreningen – såvel gengangere fra tidligere år som nye begivenheder. Noget af det vil jeg nu omtale ganske kort.

Foreningen

I foreningen har vi i årets løb – som det også var tilfældet i 2015 – haft mange møder i bestyrelse og forretningsudvalg. I bestyrelsen alene 10 af slagsen. Det er en naturlig følge af hele arbejdet med den nye Brancheaftale og forhandlingsmøderne med Nordic Sugar. Her vil jeg, som jeg også gjorde sidste år, fremhæve den store fordel ved at have en stor bestyrelse med en bred repræsentation fra alle dele af dyrkningsområdet. Det har især været en fordel med de mange nye tiltag i Brancheaftalen, som rammer forskelligt fra område til område. Her er det vigtigt at have alle synspunkter repræsenteret.

Selvom bestyrelsessammensætning har fungeret godt i hele forløbet, kan det naturligvis godt være, at der med fordel kan foretages ændringer.

Vi har i bestyrelsen besluttet, at vi i det kommende år vil gennemgå vore vedtægter, og herunder se på bestyrelsens størrelse, sammensætning og foreningens arbejdsopgaver, og om vores aktivitetsniveau i foreningen fortsat opfylder de krav, som I medlemmer stiller til os. Såfremt arbejdet munder ud i behov for ændringer i bestyrelsessammensætningen, vil vi komme med forslag hertil på vores generalforsamling i 2018. Det er en del år siden, vi sidst har gennemgået vores vedtægter, og set i lyset af bl.a. ændringerne i EU's sukkerpolitik er det tiden til en ny gennemgang.

Vi har i bestyrelsen også endnu engang drøftet formuen i vores forening, hvilket jeg informerede om i Sukkerroe-Nyt i december måned. Det er bl.a. på foranledning af nogle dyrkere, som har opfordret til, at vi udbetaler noget af vores formue til de nuværende dyrkere, da der måske kan forventes en større udskiftning i vores medlemskreds med kvoternes ophør og de nye vilkår.

Vi har nu ca. 9 mio. kr tilbage af beløbet, vi fik af Danisco i forbindelse med deres salg af sukkerafdelingen til Nordzucker i 2008, og efter drøftelsen er vi i bestyrelsen enige om, at vi fastholder beslutningen fra 2014 om at udbetale den resterende del af dette beløb til dyrkerne over de kommende år via et nedsat kontingent.

Dels er der tale om et forholdsvist lille restbeløb, svarende til ca. 22 kr pr. ton polsukker, som det tilmed vil være forbundet med en omfattende administration at udbetale. Dels er det meget begrænset, hvor mange nye dyrkere, der påbegynder dyrkning af sukkerroer og dermed bliver nye medlemmer af foreningen. Her i 2017 er der tale om ca. 20 nye dyrkere, hvoraf nogle er almindelige generationsskifter. Ved en fortsættelse med det nuværende kontingent på 50 øre pr. ton roer vil beløbet være færdigudbetalt på 4 år, dvs. stort set indenfor den nye Brancheaftales løbetid. Herefter har vi kun vores basisformue på 14,5 mio. kr tilbage. Denne formue blev grundlagt tilbage i 1980'erne af de daværende ca. 10.000 dyrkere, og den fastholder vi i foreningen. Det er vigtigt at have en reserve, så vi ikke er begrænset af økonomien i forhold til at tage sager op til fordel for vores medlemmer.

Her under omtalen af foreningen vil jeg også nævne vores kommunikation til jer

dyrkere. Her oplevede vi under konflikten sidste sommer, at vi manglede en hurtig måde at komme i kontrakt med jer alle. Vi har ikke tidligere haft samme akutte behov, og derfor har vi alene haft jeres postadresser, som vi får tilsendt 4 gange om året fra Nordic Sugar.

På vores hjemmeside etablerede vi derfor en funktion, hvor man kan tilmelde sig til at modtage nyhedsinformation. En del af jer har allerede tilmeldt jer men langt fra alle – jeg vil gerne opfordre til, at I benytter denne mulighed.

Vores hjemmeside trænger i øvrigt til et ansigtsløft, og vi er nu i færd med at få det lavet, så den snart er klar med et nyt design. Den er ikke klar endnu, men vi har et par billeder med af det kommende design.

Jeg kan i øvrigt nævne, at vi nogle gange har talt om, hvorvidt foreningen skal på Facebook, hvilket giver mulighed for debat og hurtig information. Der er både fordele og ulemper ved en sådan, og det vil under alle omstændigheder kræve nogle ressourcer.

Ministerbesøg i roemarken

Søndag den 1. oktober var jeg sammen med Lars Hvidtfeldt og John Nielsen fra DLS samt Nordic Sugar vært for vores Miljø- og fødevarerminister Esben Lunde Larsen, som var på besøg på Lolland-Falster.

Ministeren brugte det meste af søndagen på Lolland-Falster, hvor en god del af besøget handlede om sukkerroer og sukkerfremstilling, og her var jeg bl.a. med til at fremvise en roemark fyldt med ukrudt. Normalt er vi ikke meget for at fremvise en mark med ukrudt, men her tog vi ministeren med ud i marken for at vise konsekvensen af den restriktive danske lovgivning på pesticidområdet. Her er sukkerroerne i høj grad udfordret på midler og doseringer, som må benyttes til ukrudtsbekæmpelse. Noget som ministeren således ved selvsyn kunne konstatere under besøget i marken.

Sammenlignet med vore nabolande er paletten af midler og doseringer meget begrænset. Det medfører en ulige konkurrence med sukkerroedyrkningen i landene omkring os. Det er yderligere uheldigt, nu hvor sukkerkvoterne og mindsteprisen på roer ophæves i EU, og sukkermarkedet gives helt frit. Lige konkurrencevilkår er afgørende i et frit marked!

CIBE

Af vores faste aktiviteter er der først og fremmest vores europæiske organisation af roedyrkere, CIBE. Der har i årets løb været stor aktivitet på mange forskellige fronter. Indførelse af den nye markedsordning for sukker har været og er fortsat en stor udfordring. Når man går fra et regelstyret system til et system, der skal fungere i et mere liberalt marked, er det vigtigt, at alle parter også forstår dette. Når markedet skal liberaliseres, så betyder det vel, at markedet bliver mere frit og alle kan agere frit i dette. Det blev vi dog hurtigt klar over ikke var tilfældet. Der var i første omgang lagt op til mange begrænsninger på, hvad man må oplyse imellem medlemmer i CIBE, herunder bl.a. om priser på pulp, roefrø, transport og selvfølgelig roepriser. Skulle man ikke kunne udveksle fortrolige informationer med hinanden, ville en del af fordelene forsvinde. Det er ting vi har gjort igennem mange år til fælles gavn for alle. Men nu anså DG-Competition (Direktoratet for konkurrence) det som et stort problem. Der har været store diskussioner mellem CIBE og myndigheder om, hvad vi må og ikke må. Heldigvis er der blødt op på mange af disse ting fra myndighedernes side, og mange af CIBE's medlemmer inklusive Danmark fortsætter med at gøre, som de altid har gjort, medmindre vi får at vide, at det ikke længere er lovligt.

Det er ikke kun sukkerpolitik der arbejdes med i CIBE. Noget så jordnært som vores bejdsemiddel Gaucho, der anvendes i bejdsning af sukkerroefrø, er kommet under stort pres fra miljøorganisationerne i EU. Det er på grund af, at de påstår, at biernes evne til at finde vej forsvinder, og at midlet i øvrigt skader mange nyttedyr. I nogle lande har man sågar forbudt bejdsning med disse midler i rapsudsæd, og det har medført, at det er nødvendigt at sprøjte mange flere gange for skadedyr i disse marker. I roedyrkingen vil et forbud give de samme udfordringer, så derfor arbejder CIBE også stærkt på, at vi får lov at fortsætte med denne bejdsning.

Jeg er stadig formand for CIBE's EGAC-udvalg, som er udvalget, der arbejder med EU's landbrugspolitik. I udvalget er man nu begyndt at se på, hvordan vi skal påvirke udviklingen efter 2020, når den nuværende sukkermarkedsordning ophører. Vi kan nok forvente, at politikerne ønsker en yderligere liberalisering af EU's sukkermarked, så det er derfor vigtigt, at vores konkurrenceevne forbedres generelt.

Verdensorganisationen af Roe- og Rørdyrkere, WABCG

Vi har også i år været aktive i Verdensorganisationen af Roe- og Rørdyrkere, WABCG. Kort fortalt går det godt i organisationen, som har fået nye medlemmer, har en god økonomi og ikke mindst stor opbakning til møderne.

Sukkerroefgiftsfonden

Fra Sukkerroefgiftsfonden har vi i 2016 ydet et tilskud til Fondet for Forsøg med Sukkerroedyrking på 1,7 mio. kr. Midlerne kommer dels via de opkrævede produktionsafgifter på 60 øre pr. ton sukkerroer, i alt lidt under 1,1 mio. kr samt tilskud fra Promilleafgiftsfonden på 575.000 kr. Promilleafgiftsfondens midler stammer fra tilbageførte pesticidafgifter.

I 2017 yder Sukkerroefgiftsfonden tilskud til Fondet for Forsøg med Sukkerroedyrking på 1.825.000 kr og til Aarhus Universitet på 225.000 kr. Produktionsafgiften er uændret 60 øre pr. ton roer, og tilskuddet fra Promilleafgiftsfonden er på 540.000 kr. I bestyrelsen for Sukkerroefgiftsfonden sidder vi 2 fra Danske Sukkerroedyrkere og yderligere 2, som også repræsenterer landbruget samt 2 udpeget af det offentlige.

Nordic Beet Research, NBR

Det bringer mig frem til en omtale af vores forsøgsorganisation Nordic Beet Research, NBR. Som jeg netop har oplyst, modtog Fondet for Forsøg med Sukkerroedyrking, der er vores danske indgangsvinkel til NBR, i 2016 et beløb på 1,7 mio. kr. Der manglede således ca. 670.000 kr i forhold til vores aftale om, at de danske dyrkere skal bidrage med i alt 2.370.000 kr. De 670.000 kr er opkrævet via en afgift på 38 øre pr. ton roer i Slutafregningen i november 2016.

Den nuværende aftale om NBR mellem de danske og svenske dyrkere samt Nordic Sugar udløber her efter 2017, og vi er nu ved at se på en ny aftale for den kommende periode. Der er enighed om hele vejen rundt, at samarbejdet med NBR naturligvis skal fortsætte.

Ellers vil jeg ikke komme nærmere ind på NBR. Jeg vil blot konstatere, at det går godt på stedet, hvor der fortsat udføres et stort og vigtigt stykke arbejde. Det var mange af jer selv vidne til på mødet her på stedet i sidste måned. Desuden har I alle netop fået tilsendt den nye trykte beretning for NBR sammen med Sukkerroe-Nyt. Udgiften hertil er indtil nu blevet finansieret af de midler, der stod tilbage efter en

tilbagebetaling fra EU af nogle produktionsafgiftsmidler i 2010 – de midler er nu næsten brugt op, og vi skal derfor se på, om beregningen fremover kun skal foreligge i en elektronisk version på nettet, eller om vi på nogen måde kan finde midler til fortsat at udgive den i en trykt udgave.

Jeg vil afslutte denne del vedr. NBR med at sende en stor tak til personalet på NBR for den store indsats, der ydes.

Inden vi går videre med de fremtidige vilkår, vil jeg give ordet til Knud-Erik Clausen, som er vores repræsentant i Færdselsgruppen. Knud-Erik har tidligere siddet med i vores bestyrelse. Da han gik ud af bestyrelsen, var han heldigvis villig til at fortsætte arbejdet som vores repræsentant i Færdselsgruppen, hvor han med sine mange kontakter og viden på området yder en kæmpe indsats. I lighed med sidste år har vi bedt Knud-Erik deltage med et afsnit her i beretningen om nogle af de væsentligste ting, der er arbejdet med i årets løb på området.

6. Færdselsgruppen v/ Knud-Erik Clausen

Danske Sukkerroedyrkere er repræsenteret i "Færdselsgruppen", hvor jeg sidder som foreningens repræsentant.

Færdselsgruppen varetager primærproduktionens interesser vedr. trafikale forhold overfor det øvrige samfund samt offentlige instanser.

Færdselsgruppen er sammensat af repræsentanter fra Landbrug & Fødevarer, Danske Maskinstationer & Entreprenører, Danske Maskinhandlere, Danske Maskinfabrikanter, SEGES samt Danske Sukkerroedyrkere.

Jeg skal her kort orientere om de væsentlige ting, Færdselsgruppen har arbejdet med i det forgangne år, henholdsvis på landsplan samt mere lokale forhold.

Tempo 40

I sidste års beretning orienterede jeg om den nye lovgivning vedr. tilladelse til kørsel med 40 km/t – også kaldet Tempo 40. På daværende tidspunkt kendte vi selve lovgivningen men afventede den mere detaljerede bekendtgørelse. Vi havde på daværende tidspunkt fra Færdselsgruppen indsendt hørings svar på baggrund af det materiale, der forelå.

Efterfølgende er bekendtgørelsen blevet offentliggjort, og vi kan derfor nu konkludere, at bekendtgørelsen blev nøjagtig så bureaukratisk og kompliceret, som vi i vores vildeste fantasi kunne frygte. Der hvor problemet især ligger, er vores allerede anvendte materiale. Med hensyn til registrerede og godkendte traktorer er det forholdsvis simpelt. De skal blot til nyt syn og kan derefter lovliggøres til Tempo 40 kørsel.

Langt større problem er der med vores påhængsredskaber, altså vores vogne og bugserede redskaber, der iflg. de nye Tempo 40 regler betyder, at det pågældende påhængsredskab skal forsynes med nummerplade, og samtidig forøges bremsekraften til 50 %, hvilket stort set intet af vores nuværende materiale er i stand til. Vi kan derfor sammenfattende konstatere, at Tempo 40 reglen stort set ingen betydning får for vores erhverv. Det er beklageligt at et ellers godt politisk initiativ, kan ødelægges af et emsigt embedsværk – ikke mindst, når der er tale om legalisering af praksis.

Bæltekøretøjer

Bæltekøretøjer fylder stadigvæk meget i Færdselsgruppens arbejde. Vi følte med den foregående trafikminister, at vi langt om længe ville få det nødvendige gennem-

brud. Hans Chr. Schmidt igangsatte bl.a. en dispensationsperiode, samtidig med at der blev installeret GPS-trækker, således at omfanget af den pågældende trafik kunne klarlægges. Det var også vores indtryk, at Hans Chr. Schmidt overfor embedsværket klart tilkendegav, at nu langt om længe skulle der findes en løsning vedr. bælteketøjer.

Efter følgende har vi som bekendt i forbindelse med regeringsomdannelsen fået en ny trafikminister, Ole Birk Olesen. Vi har allerede her den 9. februar 2017 haft et møde med den nye trafikminister, hvilket vi naturligvis vil kvittere for, men resultatet var meget skuffende. En væsentlig del af mødet blev brugt til, at ministeren kunne oplyse, at han selv stammede fra et landbrug, og at hans far i øvrigt aldrig har været afhængig af bælteteknologien, og at vi ikke kunne forvente, at skatteborgerne skulle betale for den eventuelle ødelæggelse, som vores bælteketøjer måske forårsager. Med hensyn til problemet med kørsel på de kommunale veje, som vi skal søge dispensation til hvad angår forhøjet akseltryk for gyllevogne samt kørsel med bælteketøjer generelt, fandt ministeren ordningen udmærket og fandt ingen grund til at foretage ændringer.

Det er her fra Færdselsgruppen meget magtpåliggende at oplyse, at trods besværligheder med henholdsvis minister samt embedsværket får det os aldrig til at opgive kampen for rimelige rammevilkår, hvad angår vores retmæssige tilstedeværelse på det danske vejnet.

Samtidig vil jeg opfordre jer alle til at være med til at presse på for at få de nødvendige forbedringer igennem. Brug jeres netværk og indgangsvinkler til at påvirke og få fortalt sammenhængen, når i møder politikere, embedsmænd m.fl.

Fokus på PTM-værdien

Med hensyn til besværligheder kan jeg her oplyse om, at politiet ved de seneste roerazziaer her i landsdelen har udstedt flere bøder vedr. overskridelser af PTM-værdien, som frit oversat betyder størst mulig trækkende last. Typisk er denne værdi på 30 til 32 tons for de traktorer, vi anvender til roetransport. Den pågældende værdi fremgår af traktorens typeplade. På typepladen fremstår typisk 4 vægtangivelser. Nemlig "gældende for ubremset trækkende last", "manuelt bremsset trækkende last", "påløbs bremsset trækkende last" og sidst "assisterende bremsset trækkende last". Færdselsgruppen er på det seneste blevet bekendt med, at politiet har "nørdet" videre med hensyn til de føromtalte værdier. Man er for nylig begyndt at håndhæve den første værdi vedr. "ubremset trækkende last". Dette betyder generelt, at vi typisk aldrig må køre med bugseret redskab eller vogn med en større egenvægt end 3 til 3,5 tons. Kutyme har indtil videre været, at vi lovligt kunne køre med 50 % af totalvægten ubremset. Fra færdselsgruppen har vi på det kraftigste påtalt det uheldige i, at man fra politiets side pludseligt ændrer praksis, og derved med et pennestrøg gør en stor mængde redskaber ulovlige. Normalt indebærer en sådan handling en overgangsperiode for ibrugbart materiale.

Principsager vedr. overhaling af langsomt-kørende og brede køretøjer

I den forgangne roekampagne modtog vi flere henvendelser fra roedyrkere, som i forbindelse med roekørsel følte sig stærkt forfulgt pga. politiets fremfærd med hensyn til håndhævelse af færdselslovens § 22, stk. 2, som omhandler langsomt-kørende og brede køretøjers pligt til at gøre overhaling lettere for bagved kørende trafik. De pågældende roedyrkere var blevet pålagt bøder på steder, hvor der ikke var muligheder for at køre til side, og forseelsen var sket på en meget kort strækning på ca. 1,5 km.

Efterfølgende har Danske Sukkerroedyrkere valgt at føre 2 principalsager ved retten, hvor der efter vores klare overbevisning er sket en klar overreaktion fra politiets side. Jeg vil i den anledning rette en stor tak til vores dyrkerforening, som har valgt at stå bag sine medlemmer, når der sker overgreb fra myndighedernes side. Det er klart, at vi med vores store aktivitet på vejnettet ønsker at overholde gældende lovgivning, men omvendt, når vi føler en direkte overreaktion fra myndighedernes side, er vi parate til at trække stregen.

Ingen af de 2 principalsager er endnu blevet behandlet i retten. Når resultatet foreligger, vil vi informere om det i bl.a. Sukkerroe-Nyt.

Vejnettets tilstand og dimensionering

Sidste år nævnte jeg problematikken vedr. vejenes generelle tilstand og ikke mindst dimensioneringen, og her tænker jeg især på vejbredder. Det pågældende problem synes ikke mindre i fremtiden med den nye transportordning. Hvor det førhen alene var et mellemværende mellem to parter, nemlig roedyrkeren samt vejmyndigheden, kan vi nu konstatere, at 4 parter skal finde fælles løsninger – nemlig Nordic Sugar, vognmanden, roedyrkeren og vejmyndigheden. Det stiller store krav til alle implicerede parter og kræver, at der udvises fleksibilitet samt evne og vilje til at finde fælles løsninger. Navnlig Lolland Kommunes særdeles restriktive holdning vedr. læsning af roer langs kl. 1 veje, som er alle de tidligere amtsveje, syntes uforståelig i den givne situation.

Landtrafik.dk

Afslutningsvis vil jeg omtale Færdselsgruppens hjemmeside "Landtrafik.dk". Her forsøger vi at informere om relevant lovgivning og nye tiltag m.m. Vel at mærke i et sprog, der ikke behøver en større juridisk embedseksamen.

Sidst men ikke mindst vil jeg endnu engang erindre om, at I meget velkomne til at rette henvendelse til mig, hvis I har noget på færdselsområdet, som vi skal se nærmere på.

7. Langt og uskønt forløb med Brancheaftalen

Den 9. januar 2017 underskrev vi den nye 3-årige Brancheaftale for 2017-19.

Forhandlingerne begyndte tilbage i maj 2015, og det tog således 20 måneder, inden vi kunne sætte pennen til papiret og skrive under. Og her tæller jeg så ikke med, at vi allerede tilbage i februar 2014 havde det første overordnede møde med Nordic Sugar om tiden efter kvoternes ophør, hvor vi kastede de første løse tanker på bordet.

Man kan spørge sig selv, om vi kunne have gjort det hurtigere, og kunne vi have opnået et bedre resultat? Mit svar er, at det burde have kunnet gøres hurtigere, men hvad resultatet angår, mener jeg, at vi har opnået det bedst opnåelige resultat.

Med hensyn til tidsforløbet, så skal man ikke undervurdere, at det tager tid, når mange nye tiltag skal præsenteres, og vi skal have mulighed for at analysere og drøfte de forskellige udspil i bestyrelsen, inden vi kan komme videre. Når det er sagt, så håber jeg også, at Nordic Sugar har lært noget af processen. Alt for mange gange under forløbet tilbage i 2015 oplevede vi, at vi nærmest måtte starte forfra i forhold til de fremskridt, vi ellers havde gjort på det foregående møde. Det kan naturligvis have været en del af deres forhandlingstaktik at skabe irritation på vores side af bordet, men uanset hvad tanken var, var det ikke fremmende for deres sag – tværtimod!

Desuden blev forhandlingerne ramt af noget af et dødvande i begyndelsen af sidste år, hvor Nordic Sugar i januar 2016 – 8 måneder inde i forhandlingerne, pludselig kastede et nyt krav på bordet vedr. kontraheringen med 80-20 modellen – et nyt og helt uacceptabelt udspil, som jeg informerede udførligt om på sidste års generalforsamling. Det var en kraftig medvirkende årsag til, at vi efterfølgende klagede til konkurrencestyrelsen – en sag jeg vender tilbage til.

Forhandlingerne lå efter dette udspil fra Nordic Sugar på is, indtil vi mødtes igen i starten af juni måned sidste år. Her blev vi enige om i første omgang at lægge alt til side vedr. kontraktforhold og koncentrere os om alle de øvrige forhold, hvor vi trods alt var kommet et godt stykke vej på flere områder tilbage i forhandlingerne i 2015. Det var på det tidspunkt også tydeligt, at Nordzucker nu havde afsluttet forhandlingerne i Tyskland med de tyske dyrkere, hvor man havde nået en aftale i slutningen af maj 2016. Banen og rammerne var således stukket ud, herunder især på roeprisen, hvor det er ganske tydeligt, at roeprisen i Danmark og de andre Nordzucker-lande ikke må ligge højere end prisen, som de tyske roedyrkere kan opnå. Desuden fik Nordic Sugar travlt med at få en aftale på plads, idet de var nået frem til, at de her i 2017 ønskede at øge produktionen i Danmark til 450.000 tons hvidtsukker, svarende til 472.500 tons polsukker. Det ser vi naturligvis som et meget positivt træk. De var derfor godt klar over, at det hastede med at få tegnet kontrakter for at nå det ønskede roeareal.

I juni og begyndelsen af juli måned havde vi en række konstruktive møder med fremskridt på flere punkter, og bortset fra nogle få detaljer fik vi reelt hovedlinjerne på plads på alt andet end roeprisen for 2017.

Nordic Sugar så gerne, at vi lavede en delaftale på disse hovedpunkter, hvor vi så efterfølgende kunne tilføje en aftale om roeprisen, men vi afviste dette, da vilkår og pris for os hænger sammen.

Under forhandlingerne fik vi bl.a. også aftalt, hvordan vi skulle forholde os med hensyn til kontrakttegningen til 2017, hvor vi jo *var* og fortsat *er* uenige om, hvorvidt vi skal fortsætte med det hidtidige system med ejerskab og fri omsættelighed af vores sukkerkontrakter. Her blev vi enige om at være uenige og skyde punktet til hjørne, da vi afventer udfaldet af vores klage til konkurrencemyndighederne. Jeg kan i øvrigt her nævne, at advokaterne både hos Nordic Sugar og os kom på overarbejde for at finde en brugbar formulering, der beskrev betingelserne for kontraheringen til 2017, uden at disse betingelser samtidig har virkning for 2018 og frem. Det lyder ellers nemt, men det gælder ikke nødvendigvis for Nordic Sugars jurister.

Som et af de sidste punkter tog vi i slutningen af juni hul på forhandlingerne om roeprisen i 2017, hvor vi blev præsenteret for en urealistisk lav roepris fra Nordic Sugar. En pris som – tro mig eller ej – var endnu lavere end den, som Nordic Sugar midt i juli egenhændigt meldte ud til dyrkerne. Prisen var helt uacceptabel og stod ikke mål med Nordic Sugars ønsker om en produktion på 450.000 tons hvidtsukker. Vi fortalte igen og igen Nordic Sugar, at en så lav roepris ikke ville give et tilstrækkeligt areal her i 2017 til de 450.000 tons hvidtsukker, som var målet. Dernæst vil den ikke indgive den fornødne tro hos dyrkerne på, at roerne fremadrettet fortsat er en attraktiv og konkurrencedygtig afgrøde. Naturligvis ville prisen være ok for nogle dyrkere – afhængig af deres sædskifte og deres alternativer, men ikke for tilstrækkeligt mange, hverken i 2017 og især ikke fremadrettet.

Nordic Sugars chefforhandler her i Danmark havde gjort det klart, at han tog på

4 ugers ferie fra den 8. juli, og de sidste dage op hertil fortsatte forhandlingerne via møder, telefon og E-mails. Nordic Sugars imødekomelser var dog så små, at vi ikke kunne acceptere dem, og den 8. juli stod vi tilbage med en forskel på 500 kr pr. ha, svarende til 6 kr pr. ton roer. Nogle vil sige, at det var småpenge, men et eller andet sted, måtte vi sætte grænsen. Prisen var ganske enkel for lav!

Under de sidste forhandlingsmøder havde Nordic Sugar flere gange truet med, at hvis vi ikke nåede til enighed, ville de egenhændigt udsende et kontrakttilbud til dyrkerne med vilkår og priser. Vi advarede dem kraftigt mod dette. Dels var prisen for lav til at få et tilstrækkeligt roeareal, dels ville det være en helt uhørt fremgangsmåde, som endvidere stred imod EU-forordningen, der klart siger, at der *skal* foreligge en Brancheaftale, *før* der kan indgås kontrakt.

Som bekendt lyttede Nordic Sugar ikke. Den 11. juli 2016 lagde Nordic Sugar egenhændigt information ud på deres hjemmeside med vilkårene for roedyrkingen i 2017, herunder information om roepriisen, kontrakttyper, transport, roekvalitet og vilkår i forhold til opfyldelse af kontrakten.

Nordic Sugar bad samtidig om en bindende interessetilmelding senest den 29. juli – en frist der senere blev forlænget til den 5. august.

Hvordan en interessetilmelding i øvrigt kan være bindende er fortsat en gåde for os!

Dagen efter udsendte vi fra Danske Sukkerroedyrkere et informationsbrev til alle dyrkere, hvor vi kraftigt frarådede, at man reagerede på Nordic Sugars krav. I brevet forklarede vi også kort den aktuelle situation.

Frustrationen var dog naturligt nok stor hos alle dyrkere, og vi indkaldte umiddelbart efter til dyrkermøder den 15. juli i Saksøbing og Slagelse. På trods af varslet på blot 2 dage, og at det var midt i juli måned, var der et imponerende fremmøde på 470 personer på de to møder. En optælling efter mødet viste, at de fremmødte dyrkere repræsenterer 63 % af den nuværende sukkerproduktion.

Tilkendegivelserne fra dyrkerne på møderne var enslydende og klare:

- bak op om foreningen
- undlad at indsende den bindende interessetilmelding og
- det fremsatte pristilbud fra Nordic Sugar er utilstrækkeligt.

Jeg vil her gerne endnu engang takke for den store opbakning, både med fremmødet og tilkendegivelserne.

Jeg ved, at mange af jer i dagene efter efterlyste yderligere information fra os. Vi lagde i disse dage med mellemrum nyheder på vores hjemmeside, men faktum er, at der ikke var meget ekstra at informere om i de første dage efter dyrkermøderne. Nordic Sugars chefforhandler var taget på de omtalte 4 ugers ferie, og det samme var hans chef i Nordzucker i Tyskland. Tilbage havde de ganske vist sat de næstkommanderende til at passe butikken, men Nordic Sugar havde tydeligvist lukket ned og havde ikke tænkt sig at gøre yderligere. Vi kunne således blot holde fast i vores opfordring til, at man undlod at indsende den bindende tilmelding.

På trods af den manglende tilstedeværelse fra Nordic Sugar, var det naturligvis nogle hektiske dage for os, herunder med rigtig mange daglige henvendelser fra dyrkere, som var i vildrede med, hvad de skulle gøre.

Vi tog bl.a. også kontakt til NaturErhvervstyrelsen – som nu har ændret navn til Landbrugs- og Fiskeristyrelsen. Her bad vi dem vurdere Nordic Sugars fremgangs-

måde i forhold til ordlyden i EU-forordningen.

I svaret slår NaturErhvervstyrelsen fast, at der i henhold til forordningen skal indgås en Brancheaftale mellem dyrkerne og industrien før, der kan indgås en leveringskontrakt mellem en sælger (roedyrker) og en virksomhed (Nordic Sugar). NaturErhvervstyrelsen fastslår ligeledes, at for at der kan foreligge en aftale, forudsætter det en enighed mellem parterne.

I svaret fra NaturErhvervstyrelsen siges der også, at en brancheaftale skal fastlægges ved skriftlige brancheaftaler mellem på den ene side EU-avlere af sukkerroer eller – på deres vegne – organisationer, de er medlemmer af, og på den anden side EU-sukkervirksomheder eller – på deres vegne – organisationer, de er medlemmer af. En brancheaftale kan således fastlægges individuelt med dyrkerne eller med deres organisation, men i dette tilfælde forelå der hverken en brancheaftale med de individuelle dyrkere eller med Danske Sukkerroedyrkere.

Fra Danske Sukkerroedyrkere anser vi derfor Nordic Sugars fremgangsmåde i juli sidste år for at være i strid med EU-forordningen, hvilket vi meddelte Nordic Sugar samt dyrkerne den 1. august. Nordic Sugars krav om bindende aftaler var en overtrædelse af, at der *skal* foreligge en brancheaftale *før* der kan indgås en leveringsaftale.

Nordic Sugar svarede tilbage, at de mente, at de overholdt forordningen, hvilket vi som nævnt er uenige i.

Svaret fra NaturErhvervstyrelsen var klart, men de forholdte sig ikke detaljeret til forløbet sidste sommer, hvorvidt det var lovligt eller ej, hvad Nordic Sugar havde gjort. Her pegede de på EU-Kommissionen, da der er tale om en EU-forordning. En roedyrkerorganisation fra et andet land i EU har været igennem et lignende forløb, hvor de efterfølgende har spurgt ind til EU-Kommissionen, som dog har henvist tilbage til de nationale myndigheder.

Vi har dog i samråd med vores advokat besluttet ikke at gøre mere ved sagen for nuværende. Vi har nu fået en Brancheaftale på plads, som rækker frem til 2019, hvor den nuværende EU-forordning også løber til. Bestemmelsen bliver formodentlig således ikke aktuel igen, inden vi har en ny EU-forordning, og vi vil derfor ikke kaste os ud i en større sag med NaturErhvervstyrelsen alene for at få bekræftet, at vi havde ret sidste år. Vi vil hellere bruge kræfterne fremadrettet.

Der skal dog ikke herske tvivl om, at vi er parate til en kraftig opfølgning på dette punkt, såfremt det skulle blive aktuelt igen. Det håber jeg, at Nordic Sugar vil notere sig.

Vi havde under forløbet også en kontakt til Nordzuckers ledelse i Tyskland, og herunder blev der aftalt et møde mellem undertegnede og den tyske chef på området, som i mellemtiden var kommet tilbage fra ferien. Resultat blev et møde i Hamburg den 3. august. Det var således et møde halvvejs mellem Nordzuckers hovedkontor i Braunschweig og mit hjem på Sydfalster. Tilsvarende nåede vi også til enighed om et resultat nogenlunde på midten, hvor vi fik ekstra 270 kr ud af de 500 kr, som skilte os. Det lyder ikke af meget, men det er dog ca. 9 mio. kr ekstra i roeafregningen, alene her i 2017. Og til sammenligning svarer alene dette ekstra lille bidrag til slut i forhandlingerne til, hvad det koster at drive vores forening i ca. 4 år!

Som tidligere nævnt er det ikke en tilfredsstillende roepris – det var et kompromis! Som de fleste uden tvivl husker, var frustrationen blandt dyrkerne i begyndelsen af august vokset, og alle så gerne, at vi nåede frem til en løsning – dog ikke for enhver

pris. Havde vi ikke nået en løsning, havde både vi dyrkere og Nordic Sugar stået tilbage som tabere. Som landmænd ser vi naturligvis gerne, at roe- og sukkerproduktionen fortsætter i Danmark, hvor sukkerroerne fortsat er et godt alternativ til vores andre afgrøder. Vi har dog andre alternativer, hvis vilkårene bliver for dårlige, men at skulle droppe roerne med 14 dages varsel, som der var udsigt til sidste sommer, hvis vi ikke skrev under på kontrakten, ville være meget vanskeligt for de fleste dyrkere. Denne situation udnyttede – og jeg vil bruge ordet misbrugte – Nordic Sugar. Det har dog fået mange dyrkere til at overveje grundigt, om roerne på sigt er en afgrøde, man skal satse på. Noget som Nordic Sugars fremgangsmåde i høj grad har medvirket til. For Nordic Sugar ville en manglende aftale også have været en tabersag. De ville uden tvivl have fået en del kontrakter ind, men langt fra i tilstrækkeligt omfang, og som tidligere nævnt tyder alt på, at de endog på trods af aftalen ikke når de ønskede 450.000 tons hvidtsukker.

Den ensidige fremfærd sidste sommer fra Nordic Sugars side var uacceptabel, og fremfærden i kombination med den lave roepris har medført stor skade for vores sektor. Nordic Sugar har slået et stort skår i opbakningen og engagementet, som ellers har været kendetegnende for mange roedyrkere i generationer. Nordic Sugar står nu tilbage med et dårligt image i dyrkerkredsen – og i øvrigt også i lokalbefolkningen, og der ligger et stort arbejde foran dem for at få klinket skårene. Nordic Sugar går naturligvis efter at få roerne til den lavest muligt pris og på de mest fordelagtige vilkår, og det er naturligvis et fair mål – vi ville gøre det samme i deres situation.

Til gengæld ville jeg – hvis jeg sad i deres stol – gøre alt for at imødekomme dyrkerne og lytte til os på de andre punkter, som ikke koster så meget. Det kunne f.eks. være på kontraktområdet, hvor deres krav med 80-20 modellen i stedet virker som en rød klud foran os.

Tilsvarende har vi under forhandlingerne om den nye transportordning brugt store ressourcer på at få nogle blot nogenlunde acceptable vilkår, så det fortsat er muligt at være selvkører.

Hvis jeg var Nordic Sugar, ville jeg have sagt: ”vi ønsker en stor ændring med omlægning af hele vores transportsystem, da det vil spare os for store udgifter, til gengæld er vi åbne for at udforme det på en måde, så ingen dyrkere kommer unødigt i klemme og kan fortsætte med at køre roerne selv. Lad os i fællesskab finde ud af den bedste løsning.”

Det havde været en konstruktiv indgang, som havde skabt et godt klima og en positiv indgang til ændring og fornyelse.

Min opfordring til Nordic Sugar er således: lyt til, hvad vi siger til jer!

Havde I gjort det under forhandlingsforløbet og ikke ageret så aggressivt sidste sommer, havde vi undgået konflikten. Nordic Sugar havde bevaret sit image og havde sikkert også opnået den sukkermængde her i 2017, som de har ønsket.

Selvom jeg nu har talt meget i datid om forløbet sidste sommer, og de skader, det har forvoldt, så vil jeg langt hellere kigge fremad og arbejde for en styrkelse af vores fælles roe- og sukkerproduktion. Her håber jeg meget, at Nordic Sugar har lært noget af forløbet og har indset, at de kommer længst med en fair og reel behandling af os dyrkere. At køre frem med ensidige diktater og trusler om at fjerne kontrakterne, er ikke vejen frem. Man kan måske true sig til en lille gevinst på den helt korte bane, men det langsigtede resultat vil blive alt andet end positivt.

Vi skulle gerne have genopbygget en positiv stemning og tro på fremtiden, så vi når

den målsatte roe- og sukkerproduktion på 450.000 tons hvidtsukker – det vil være en gevinst for begge parter.

8. Klage til konkurrencemyndighederne

På generalforsamlingen sidste år var meldingen klar her fra salen, at vi skulle arbejde for at bevare vores hidtidige system med ejerskab og fri omsættelighed af kontrakterne. Noget som Nordic Sugar lodret har afvist.

Jeg kan kun gentage, hvad jeg sagde sidste år, at systemet har bevist sin store værdi, siden det blev indført for 10 år siden. Den frie handel, hvor markedet styrer udviklingen, har optimeret roedyrkingen ved at flyttet kontrakterne hen til de dyrkere, som har de højeste udbytter og mindste omkostninger. Den frie handel har således stor betydning for strukturudviklingen og produktionen af sukkerroer og dermed også sukkerproduktionen i Danmark. Systemet sikrer samtidig, at alle nuværende dyrkere og eventuelt nye dyrkere har lige vilkår for at erhverve en sukkerkontrakt og dyrke sukkerroer. Noget som Konkurrencerådet lagde vægt på i sin afgørelse tilbage i 2004.

Som dyrkere ønsker vi selv at kunne styre og planlægge udviklingen på vores bedrift. Vi vil ikke stå i en situation, hvor Nordic Sugar kan diktere, om vi skal udvikle eller afvikle. Hvis vi selv har den afgørende indflydelse, fører det til den bedste udvikling og optimale effektivitet i vores roedyrking.

Sidste forår tog vi først et indledende møde med konkurrencemyndighederne, og efterfølgende indsendte vi en klage over Nordic Sugars afvisning af ordningen. Konkurrencemyndighederne besluttede at tage sagen, som nu kører sin gang, herunder med høring af Nordic Sugar om deres syn på det.

Det er vanskeligt at sige, hvornår vi har en afgørelse i sagen, men vi kan med stor sandsynlighed ikke nå at få den, før vi skal tegne kontrakter til 2018. Vi får derfor brug for at lave en aftale med Nordic Sugar om, hvordan vi kontraherer til 2018. Det er muligt, at løsningen bliver i stil med tegningen her til 2017, men vi må se, hvad der er muligt, og hvad vi kan blive enige om.

I forhold til hele ordningen med ejerskab og omsættelighed har situationen her til 2017 været lidt speciel, idet alle som bekendt har kunnet få en kontrakt på den ønskede mængde. Såfremt vi altid kunne være sikre på det fremadrettet, ville den nuværende ordning være overflødig, men vi skulle gerne vende tilbage til nogle vilkår og en roepris, som igen gør det attraktivt for en større kreds af dyrke roer. I så fald vil der på ny være en større efterspørgsel efter kontrakter end udbud, hvor vi igen får brug for et system og et frit marked, så vi selv har indflydelse på, om vi er roedyrkere eller ej fremover ved at kunne købe og sælge kontraktmængde. Klagen er derfor i høj grad fortsat aktuel.

9. Den nye Brancheaftale for 2017-19

Som tidligere omtalt nåede vi den 3. august 2016 frem til en aftale om hovedpunkterne i den nye Brancheaftale. Herefter forløb efteråret med at få detaljerne på plads. Et arbejde som var noget mere omfattende, end det umiddelbart kan lyde. Der kan som bekendt skjule sig rigtig mange små og halvstore djævligheder i detaljerne, som kan være svære at få bugt med.

Til slut trak det yderligere ud, da vi afventede beregninger fra Nordic Sugar i forhold til en ændring på betalingstidspunkterne. Her var vi på forhånd enige om forudsætningen, at der skulle være tale om en cash-flow balanceret og omkostningsneutral løsning.

Også transportordningen med især satserne for selvkørere på de korte afstande gav problemer til slut.

Som tidligere nævnt nåede vi endelig i mål med en underskrift på Brancheaftalen den 9. januar 2017.

Nordic Sugar havde mange ændringer til den nye aftale, mens vi som udgangspunkt havde lidt færre områder, vi ønskede ændret.

Under forhandlingerne havde vi især store udfordringer med transportordningen, den nye jordmodel, betaling for roepulpen, betalingstidspunkterne, roefrø, kontraktmodeller, produktionsvolumen og roeprisen. Hertil kommer ejerskab og handel med kontrakter, hvor vi som nævnt endnu ikke er nået til enighed.

Jeg vil ikke gå i detaljer med noget her, blot fremhæve nogle få ting:

- Transportordningen har både Hans Peder Madsen og Finn Jørgensen omtalt nøje. Her vil Nordic Sugar fremover betale for transporten op til de 80 km, undtagen for urenheder. Endvidere betaler de for rensning af roerne.

Transportordningen har uden tvivl været det enkeltstående element, som har taget mest tid i forhandlingerne – måske lige med undtagelse af punktet vedr. ejerskab og handel med kontrakter.

- Selvkørere skal her være opmærksomme på datoen den 15. marts. Inden da skal man have givet besked til Nordic Sugar, såfremt man *ikke* ønsker at rense sine roer i hele kampagnen. Giver man *ikke* besked om noget, skal man således rense roerne fra dag 1 i kampagnen.

- Jeg vil desuden nævne, at rensning af vejene efter læsning af roerne. Her blev der på møderne om transport i januar fra flere dyrkere peget på, at det ikke var acceptabelt, når der i vilkårene stod, at det var dyrkernes ansvar at rense vejene efter læsning af roerne under Nordic Sugars transportordning. Dette forhold har efterfølgende været drøftet/undersøgt nærmere, og det er nu fastslået, at det er *transportørens* ansvar at rense vejene efter læsningen, såfremt der er behov for det.

- Et andet drøftet punkt på møderne var rensning/læsningen. Her blev det bekræftet fra Danske Sukkerroedyrkere og Nordic Sugar, at dyrkeren har ret til at stoppe rensning/læsning af roerne, såfremt kvaliteten af det udførte arbejde ikke udføres tilfredsstillende. Dette indgår som en del af det aftalte, men formuleringen var desværre gledet ud af bilaget: "NS-organiseret transport". Dette er nu indføjet i det udsendte udbudsmateriale til vognmændene.

- Alle dyrkere skulle senest den 23. januar 2017 melde ind, hvordan de ønsker deres roer transporteret. Resultatet heraf er blevet, at 52 % ønsker alle deres roer transporteret af Nordic Sugar, 30 % er selvkørere og transporterer således selv alle deres roer gennem hele kampagnen. De sidste 18 % har valgt "hybrid-modellen", hvor de selv kører deres roer frem til den 30. oktober, hvorefter de indgår i Nordic Sugars transport.

Er man blandt de 52 %, der har valgt Nordic Sugars transport, gælder valget for hele den 3-årige Brancheaftaleperiode, mens valget som selvkører eller valg af "hybrid-modellen" kun er gældende for 2017.

Bemærk i øvrigt, at har man valgt at være selvkører, kan man fortsat melde ind til Nordic Sugar, at man gerne vil springe over på hybridmodellen, men det skal i givet fald ske senest den 15. marts, og der er ingen garanti for, at det er muligt. Det afhænger af, om transportørerne hos Nordic Sugar har den fornødne kapacitet.

- Nordic Sugar betaler nu fuldt ud for dækning og afdækning af roerne, hvor alle roer nu skal være dækket fra den 10. december.
- Jordmodellen med tillæg og fradrag for renhed på roerne er strammet op, så balancepunktet nu er ved 88 %. Samtidig er skalaen mere stejl. Den nye model skal ses i sammenhæng med, at alle roer nu renses af Nordic Sugar.
- Betalingen for pulpen bliver forhøjet markant, således at vi nu kommer op på niveau med betalingen i de andre lande omkring os, herunder også de tyske dyrkere i Nordzucker. Vi har samtidig valgt at fastholde pulpen som en separat betaling frem for at lægge betalingen ind i roerprisen, hvor den på sigt nemt vil kunne blive "glemt".
- Det er ikke længere muligt at handle roer. Til gengæld har vi fået et bedre system, som vi kalder "Datasukker". Det har man brugt i Sverige i flere år. Her kan man – såfremt man ikke har opfyldt sin kontrakt - overdrage ikke-udnyttet kontraktmængde til en anden dyrker, som har leveret mere end 100 % af sin kontrakt. Eneste krav er, at man har opfyldt kravet om at have tilsået et areal svarende til sit 5-års gennemsnit. Vi påtænker i øvrigt på vores hjemmeside til efteråret at lave en rubrik, hvor dyrkere kan lægge information ind, hvis de enten har for lidt eller for meget sukker og gerne vil benytte ordningen. Så man herigennem kan finde frem til hinanden. Aftalen indgås imellem 2 dyrkere, som dernæst giver besked til Nordic Sugar, hvilket skal ske indenfor 14 dage efter afslutning af kampagnen.
- Mht. opfyldelse af sin kontrakt er der sket ændringer i sanktionen, såfremt man ikke opfylder sin kontrakt. Her er f.eks. den gammelkendte 92 % regel fjernet. Det er dog fortsat således, at man *ikke* bliver straffet for levering under 100 %, såfremt man sår et areal ud fra sit 5-års gns. udbytte.
- På roefrø har vi fået indsat en fast andel på 3 %, som Nordic Sugar må tage i administrationsomkostninger. Vi ved ikke, hvor meget de tidligere har taget, men vi er overbevidst om, at den nye 3 % grænse indebærer en besparelse for dyrkerne.

Jeg kan i øvrigt nævne, at Brancheaftalen som noget nyt indeholder 3 kontraktformer. Dels 1-årige kontrakter med enten en fast eller en variabel pris, dels en 3-årig kontrakt med en fast pris. Alle kender de nye kontraktformer, som desværre har for lave roerpriser, end hvis vi kunne bestemme.

Til slut vil jeg også fremhæve, at betalingstidspunkterne blev ændret, således at:

- Slutopgørelsen rykkes frem fra den 10. november til den 15. juli.
- Betalingen for roefrø udskydes fra april til den 15. juli. Det er fortsat således, at

dyrkeren selv skal betale fakturaen for roefrø, som ikke automatisk modregnes i tilgodehavende – herved har dyrkeren fortsat mulighed for at vente med betalingen mod almindelig rentebetaling.

- Der udbetales mindre i acontobetalingerne i kampagnen. Der vil blive udbetalt 78 % af basisprisen i acontobetalingerne.
- Der tilbydes ikke længere forskud, da det bl.a. har været brugt til betaling for frø.

Ligesom de øvrige ændringer i den nye Brancheaftale gælder ændringen af betalingsstidspunkterne også først fra 2017-kontrakten.

Slutafregningen fra 2016-kampagnen kommer således først til normal tid dvs. den 10. november 2017, MEN det gør den så *alligevel ikke*. Nordic Sugar har tilsyneladende så god en likviditet igen, så de har lyttet til vores frustrationer og nu har oplyst til os, at slutafregningen for 2016 allerede udbetales den 15. juli 2017 – i stedet for den 10. november. Det var dagens gode nyhed, som vi tager imod med stor TAK! Der er således penge på vej næsten 4 måneder tidligere, og da alle roer op til 107,1 % afregnes som kvoteroer, kan det godt blive til et pænt beløb for nogle.

10. Kommende tiltag m.v.

Når vi taler om Brancheaftale relaterede emner, har vi 3 vigtige emner umiddelbart foran os:

- En aftale om kontraktforholdene til 2018, da vi næppe når at få en afgørelse fra konkurrencemyndighederne før kontraheringen til 2018.
- Forhandlinger om roeprisen for 2018.
- Fastlæggelse af vilkårene for en fast topskive fra den kommende kampagne.

Desuden følger naturligvis sagen hos konkurrencemyndighederne, når vi får en afgørelse derfra. Der er således nok at tage fat på den kommende sæson.

Jeg vil her til slut også pege på en anden positiv nyskabelse her i 2017, eller jeg skulle måske sige comeback. Det er det forhold, at Nordic Sugar nu igen åbner for produktion af økologisk sukker her i landet til oparbejdning på fabrikken i Nykøbing. Det er rigtig godt at se, at der på ny ser ud til at være et marked for dansk produceret økologisk sukker. Det blev sidst prøvet i en periode fra 1999-2005, hvor markedet desværre viste sig ikke at være til stede – dengang tog man det tilsyneladende ikke så nøje, om det økologiske sukker var produceret her i nærområdet eller i Brasilien. Der er tydeligvis sket en udvikling i kundernes præferencer siden da.

Til produktion af økologisk sukker skal der naturligvis bruges økologiske roer, hvor Nordic Sugar på nogle møder i januar var ude og præsentere vilkår og priser til økologerne. Det ser meget interessant ud, og jeg håber meget, at det bliver en succes både med de økologiske roer og afsætningen af det økologiske sukker. I den forbindelse vil jeg gerne byde de nye økologiske dyrkere velkommen her i foreningen. Vi har her i opstarten ikke været inde over de nye vilkår og priser, som Nordic Sugar nu tilbyder, da der er tale om en opstartsfasen af et særligt marked, men på sigt er vi naturligvis klar til at varetage interesserne for de økologiske dyrkere i lighed med de konventionelle dyrkere. I den forbindelse vil det også blive aktuelt med en særlig tilknytning for de økologiske dyrkere til bestyrelsen, da ingen i den nuværende bestyrelse er økologer.

11. Afslutning

I min afslutning sidste år var konklusionen, at vi stod overfor den største udfordring for roedyrkerne i nyere tid. På daværende tidspunkt kunne jeg ikke vide, at det blev et af de værste år i Danske Sukkerroedyrkeres historie, hvor vi måtte bruge alle vores ressourcer for at lande en aftale. Det er klart, at det slider på bestyrelsen og gør beslutningerne meget vanskelige at træffe. Jeg er sikker på, at vi kom igennem dette, fordi det er en stærk bestyrelse, der står bag forretningsudvalget. Bestyrelsen har hele vejen igennem givet den nødvendige opbakning og et godt forhandlingsmandat til os i forretningsudvalget. Tak til hele bestyrelsen for at I alle deltog i de 10 møder, der var behov for, for at vi kunne komme i mål.

Til Nordic Sugar vil jeg gentage, at I skal lytte til roedyrkerne og ikke tromle jeres idéer og holdninger igennem. Det kommer der aldrig noget godt ud af.

Nu skal vi i gang med roeprisen for 2018, og vi har aftalt, at vi skal være færdige til sommer, så jeg vil kraftigt opfordre jer til at være klar og beslutningsdygtige, så vi får alle medlemmer til at fortsætte deres dyrkning og ikke tager 2017 som et prøveår.

Tak for samarbejdet, der skal være fremover til Nordic Sugar, Agricentret og medarbejderne på fabrikkerne. Og her vil jeg selvfølgelig også gerne ønske Bo Secher tillykke med det nye job som Agrichef, og vi glæder os specielt til samarbejdet med dig, da du om nogen kender de økonomiske vilkår for roedyrkerne.

Tak til samarbejdspartnere og presse og en særlig tak til bestyrelsen og Klaus Sørensen.